

Lekce 4

Struktura:

Dialog

Ustálená spojení

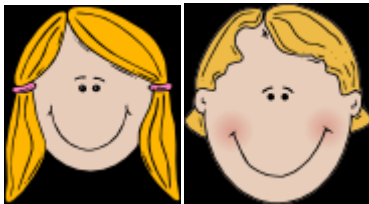
Slovíčka

Gramatika

Cvičení

Víte, že.....?

Dialog:

I kiosken

I dag er det lørdag og Jana har fri. Hun går i kiosken og snakker med selgeren. Ola venter på henne utenfor og smiler til jenter som går forbi og de smiler tilbake til ham. Jana er inne og handler.

Selgeren: Vær så god! Hva skal det være?

Jana: Jeg vil gjerne ha boller.

Selgeren: Hvor mange vil du ha?

Jana: Tre boller. Hvor mye koster ei pølse med brød?

Selgeren: Tjue kroner.

Jana: Da tar jeg to pølser.

Selgeren: Noe annet?

Jana: Ja, en avis, en flaske Solo. Har du frimerker?

Selgeren: Ja. Hvor mange trenger du?

Jana: Tre. Jeg skal sende tre brev til Tsjekkia.

Selgeren: Er det alt?

Jana: Ja, takk. Hvor mye blir det til sammen?

Selgeren: Da blir det 115. Vil du ha en pose?

Jana: Ja, takk. Ha det bra!

Ustálená spojení:

Hva skal det være? - Co to bude?

Hvor mange vil du ha? - Kolik chcete?

hvor mye koster? - kolik stojí?

da tar jeg - tak já si vezmu

Noe annet? – ještě něco?

hvor mange/mye - kolik (mange – počítatelná podst. jm., mye – nepočítatelná podst.jm.)

til sammen - dohromady

da blir det - bude to

Slovíčka:

fri - volno

en kiosk – stánek, kiosk

en selger – prodavač/-ka

å vente (på noen) – čekat (na někoho)

utenfor - venku

å smile (til) – usmívat se (na)

ei jente – holka, děvče

tilbake – zpět, nazpět

å gå forbi – chodit/procházet kolem

inne - uvnitř

å handle - nakupovat

gjerne – rád/-a

en bolle - bochánek (sladké pečivo)

å koste - stát (o ceně)

ei/en pølse – párek

et brød – chleba, houska

ei/en krone - koruna

en avis - noviny

ei/en flaske - láhev

et frimerke - známka

å trengje – potřebovat

å sende – poslat

et brev – dopis

en pose – sáček, taška

Číslovky:

1 en

2 to

3 tre

4 fire

5 fem

6 seks

7 syv (sju)

8 åtte

9 ni

10 ti

11 elleve

12 tolv

13 tretten

14 fjorten

15 femten

16 seksten

17 sytten

18 atten

19 nitten

20 tyve (tjue)

21 tyveen

22 tyveto

30 tretti

40 forti

50 femti

60 seksti

70 sytti

80 åtti

90 nitti

100 (ett) hundre

101 hundre o gen

200 to hundre

343 tre hundre of
fortitre

1000 (ett) tusen

5652 fem tusen seks
hundre og femtito

Gramatika:

Množné číslo podstatných jmen

V neurčitém tvaru množného čísla přidáváme koncovku **-(e)r**, v určitém tvaru koncovku

-(e)ne:

Neurčitý tvar Určitý tvar

boller

bollene

aviser

avisene

pølser

pølsene

kroner

kronene

flasker

flaskene

poser

posene

jenter

jentene

Vyjímku tvoří jednoslabičná podstatná jména středního rodu a složeniny, jejichž poslední částí je takové podstatné jméno. V neurčitém tvaru zůstává podstatné jméno v základním tvaru, v určitém tvaru přidáváme koncovku **-(e)ne**, u některých podstatných jmen **-a**:

Et brev: neurčitý tvar **brev**, určitý tvar **brevene**

Et kjærlighetsbrev: neurčitý tvar **kjærlighetsbrev**, určitý tvar **kjærlighetsbrevene** (milostný dopis)

Předmětné tvary osobních zájmen

Každé osobní zájmeno v norštině má tvar předmětný. Ten odpovídá všem českým pádům kromě prvního:

Základní tvar:

Předmětný tvar:

1. jeg	meg (mě, mně, mi, mnou)
2. du	deg (tě, tobě, ti, tebou)
3. han	ham (jeho, jemu, ním,...)
hun	henne (ji, jí, ní,...)
den	den (jeho, toho, tím; ní, ji, jí, tou)
det	det (jeho, toho, tím; ní, ji, jí, tou)

1. vi	oss (nás, nám,...)
2. dere	dere (vás, vám,...)
3. oss	dem (jich, jim,...)

Ola venter på **henne**. Ola na ni čeká.
De smiler tilbake til **ham**. Ony se smějí na něj.

Inverze v oznamovací větě

Pokud oznamovací věta nezačíná podmětem, dochází k inverzi. Sloveso stojí na druhém místě a podmět následuje až za slovesem:

I dag er det lørdag. Dnes je sobota.
Da tar jeg to pølser. Tak já si vezmu 2 párky.

Cvičení:

Doplňte chybějící slova z úvodního dialogu:

Selgeren: Vær så god!

Jana: Jeg vil gjerne ha boller.

Selgeren: Hvor mange.....?

Jana: Tre boller.ei pølse med brød?

Selgeren: Tjue kroner.

Jana: Da tar jeg to pølser.

Selgeren:.....?

Jana: Ja, en avis, en flaske Solo. Har du frimerker?

Selgeren: Ja. Hvor mange trenger du?

Jana: Tre. Jeg skal sende tre brev til Tsjekkia.

Selgeren:

Jana: Ja, takk. Hvor mye blir det

Selgeren: Da blir det 115. Vil du ha en

Jana: Ja, takk. Ha det bra!

Procvičte si číslovky:

3, 65, 42, 15, 50, 8, 80, 18, 79, 67, 91, 137, 582, 852, 321, 102, 609, 1234, 5732.

Vytvořte určitý a neurčitý tvar množného čísla podstatných jmen:

Ei pølse, ei flaske, et brev, en bolle, et hus (dòm), ei jente, et brød, en avis, en krone.

Doplňte předmětné tvary zájmen:

1. Jeg smiler tilbake til (hun, han, de). 2. Hun snakker med (du, vi, dere). 3. Ola venter på (jeg, vi, de). 4. De studerer med (du, dere, han). 5. Han forstår ikke (jeg, hun, de).

Víte, že.....?

- ❖ Solo je velice oblíbená norská žlutá limonáda
- ❖ Norové v období velikonočního volna rádi čtou, sledují a poslouchají detektivní příběhy (påskekrim). V novinách vycházejí detektivní příběhy s otevřeným koncem a čtenáři mohou hádat, kdo vraždu spáchal, rozhlasové stanice uvádějí detektivní hry atd. Fenomén velikonočních detektivek sahá až do 20. let 20. století, ke spisovatelům Nordahlu Griegovi a Nielsi Liemu, kteří před Velikonocemi 1923 otiskli v deníku Aftenposten pod pseudonymem Jonathan Jervs knihu Bergenstoget plyndret i natt (Vlak do Bergenu dnes v noci přepaden). Kniha vzbudila velký zájem čtenářů - zejména však z důvodu, že se na základě chytře vedené reklamní kampaně mnozí čtenáři domnívali, že vlak do Bergenu byl skutečně přepaden. „Påskekrim“ se ještě v témže roce stala fenoménem a od té doby si Norové Velikonce bez detektivky neumějí představit.

